

A scenic view of a coastal city, likely Bari, Italy, featuring a prominent clock tower (Torre dell'Horologio) and a couple embracing on a pier overlooking the sea. The scene is captured during the golden hour, with warm lighting and a clear blue sky. A black lamppost with three white lanterns is visible in the foreground on the right.

Twee zijden van de hak

Van de Ionische naar de Adriatische Zee

De stad waar Sint Nicolaas ligt begraven, een strakblauwe zee en trulli, de typische witte huisjes met hun karakteristieke kegelvormige dak. Midden-Puglia, van Taranto naar Bari.

TEKST PAUL VAN EIJNDHOVEN FOTOGRAFIE JEROEN OERLEMANS

Openingspagina's: Bari. Boven: op de vismarkt in Bari zijn vele soorten vis en zeevruchten te koop, zoals zee-egels. Rechterpagina, boven: zicht op de 'trulli' in Alberobello; onder: in de haven van Taranto.

De term duikt altijd weer op in Zuid-Italië: Magna Graecia, Groot-Griekenland, de verzamelnaam voor de Griekse koloniën langs de zuidelijke kusten en op Sicilië.

We zijn in Puglia en op weg naar een van de belangrijkste steden uit die tijd, Taras, het huidige Taranto, door Spartanen gesticht in 706 voor Christus. In zijn hoogtijdagen had de stad volgens ons gidsje driehonderdduizend inwoners, zo'n vijftig procent meer dan nu. Tegenwoordig is Taranto vooral van belang als grote marinebasis en industrieel centrum. En dat is helaas ook nogal te zien als je komt aangereiden. Grote rokende schoorstenen die naar de hemel reiken verwelkomen de bezoeker. De stad zelf laten we nu nog even links liggen, dat komt morgen. We gaan eerst op zoek naar ons onderkomen voor deze nacht,

Antica Masseria Jorche, even ten zuidoosten van de stad. Al snel verandert het landschap en rijden we tussen de wijnen en olijfgaarden door en dankzij gps en een plots opduikend bordje rijden we rechtstreeks naar de masseria. Het grote witte hoofdgebouw ligt tussen de bomen en direct ernaast liggen het fraaie zwembad en een tennisbaan. Het restaurant van Jorche ligt enkele tientallen meters verder half onder de grond, in de gewelfde ruimte waar eens de olie werd geperst. Al sinds mijn eerste bezoek aan de regio ben ik een groot fan van de Apulische keuken en ook vanavond worden we niet teleurgesteld. Er staat vis op het menu. Na de smakelijke antipasti verschijnt een schaal met diverse soorten vis en schaal- en schelpdieren, gevolgd door pasta met langoustines. Na wat complimenten over het eten komt de vrouw die ons bedient een beetje los. Natuurlijk is de pasta in huis gemaakt, zoals alles wat er op tafel komt, vertelt ze

met gepaste trots. En dat geldt zelfs voor wat we drinken, want Antica Masseria Jorche is ook een wijnhuis.

Couleur locale

De volgende ochtend rijden we naar Taranto. Aan de glorie van Taras herinnert niet zoveel, maar als je de oude stad in gaat, kun je de resten van een Poseidon-tempel bewonderen. De città vecchia ligt op een eiland, ingeklemd tussen de Mar Piccolo en de Mar Grande, twee baaien, en het vasteland waarmee het middels twee bruggen is verbonden. Het oude centrum is jammer genoeg erg vervallen en de huizen zijn in zeer slechte staat. Voor een beetje couleur locale is het zeker aardig om door de kronkelende straatjes te wandelen, met winkeltjes en scharrige barretjes waar de oudere mannen van Taranto hun dagen slijten, maar vooral is dit deel van de stad toe aan een flinke opknapbeurt. De città nuova heeft eigenlijk veel meer >

Boven: straatje in Bari Vecchia. Midden: Gelateria Sandrino in Taranto. Rechterpagina: zicht op Locorotondo; winkels in Taranto.

charme. De autovrije Via d'Aquino is een fraaie winkelstraat met mooie terrassen die grootsteeds aandoet. Pleinen met grote palmen als Piazza Maria Immacolata en Piazza Garibaldi geven lucht en ruimte aan de 'nieuwe stad'. Het is hier heel aangenaam struinen, (window-)shoppen en een ijsje eten, koffie of iets anders drinken. En wie meer wil weten van Taranto ten tijde van Magna Graecia mag zeker het archeologisch museum

niet overslaan, dat de geschiedenis van de stad van prehistorie tot en met middeleeuwen in vele objecten illustreert.

Trulli

Wie Puglia zegt, zegt ook al snel trulli. De ronde witte huisjes met leistenen puntdak zijn ongetwijfeld de bekendste symbolen van de regio en vooral te vinden in een gebied even ten noorden van Taranto, met als absoluut hoogtepunt het stadje Alberobello. Onderweg neemt het aantal trulli dat we zien gestaag toe. Voor Martina Franca waren er nog slechts enkele verspreid in het landschap te zien, maar als we bij Alberobello in de buurt komen lijkt werkelijk alles in trullivorm gebouwd te zijn. Sommige oud, maar ook nu wordt zo'n punthuisje nog graag verwerkt in een groter geheel als een villa, een winkel of een restaurant. Is het aantal buitenlandse toeristen in plaatsen als Martina Franca of het fraaie Locorotondo nog beperkt, in Alberobello

De pleinen met grote palmen geven Taranto lucht en ruimte, het is hier aangenaam struinen, windowshoppen en een ijsje eten

lijken ze zich allen verzameld te hebben. Japanners, Amerikanen, van overal ter wereld komen ze naar dit heiligdom voor de trulli-bewonderaar. Er zijn er dan ook zo'n 1500 te vinden in de oude stad van Alberobello, verdeeld over twee wijken, Rione Monti en Rione Aia Piccola. Dakpansgewijs lijken de soms nog zelfs 17de-eeuwse huisjes tegen de helling gebouwd. Een bijzonder gezicht en een wandeling door de smalle straatjes tussen de trulli mag dan ook niet ontbreken. De bouwwijze waarbij geen cement wordt gebruikt schijnt terug te gaan tot de prehistorie en was voor Unesco een van de redenen om Alberobello tot Werelderfgoed uit te roepen. Kortom, een must als je in de buurt bent, maar het geeft ook wel een beetje een

Efteling-gevoel; de gedachte dat er elk moment een kabouter uit een van de huisjes kan komen rennen, kan ik maar moeilijk onderdrukken.

Oude glorie

De vele prachtige plekken die vanuit de omgeving van Taranto makkelijk te bereiken zijn, zoals Matera in de nabijgelegen regio Basilicata, de kust bij Gallipoli en barokstad Lecce, moeten we tijdens dit tripje helaas overslaan, maar hebben tijdens eerdere reizen indruk gemaakt en kan ik iedereen van harte aanraden. Wij gaan op weg naar Bari, die grote havenstad aan de Adriatische Zee. Had de stad lange tijd de reputatie gevaarlijk te zijn, op een gegeven moment is het gemeentebestuur de >

Teatro Petruzzelli in het historische centrum van Bari is zo'n imponerend theater met veel bladgoud en pluche waar ik graag een opera zou willen zien

problemen die onder andere met drugs en illegale immigratie te maken hadden, voortvarend te lijf gegaan. Ik ken de stad alleen van een keer erdoorheen rijden, dus ben benieuwd naar het resultaat. De plek van het hotel begint in ieder geval al goed: aan de Corso Cavour, middenin het centrum, op een steenworp afstand van het eens beruchte Bari Vecchia. En naast het prachtige Teatro Petruzzelli, dat in 1991 vanbinnen werd verwoest door een brand, maar sinds 2009 weer is geopend en in oude glorie hersteld. Dit is zo'n imponerend theater met veel bladgoud en pluche waar ik dolgraag een opera zou willen zien, maar helaas zijn we alweer weg als de eerstvolgende uitvoering van Ruggero

Leoncavallo's *Pagliacci* zal plaatsvinden. Het is zaterdagmiddag en dus stromen de winkelstraten na de middagsluiting weer vol. In de autovrije Via Sparano da Bari bevinden zich de grote merken zoals Gucci, Louis Vuitton en Hermès. Maar ook voor een wat bescheidener budget is in deze en de omliggende straten allerlei moois te koop. Een groepje variété-artiesten geeft een performance op straat waarvoor veel mensen even halt houden. Op deze warme dag doen ijscowinkels goede zaken en terrasjes stromen vol aan het einde van de middag. Een Italiaanse vriend had het al getipt, maar ook in het hotel wordt restaurant Al Pescatore ons warm aanbevolen, gelegen aan de rand van de oude stad >

Deze pagina: straat-theater in Bari; het gewelf van Basilica di San Nicola. Rechterpagina: de kathedraal van Trani.

romaanse stijl. Het grote gebouw is sober, minimalistisch. Hoogtepunten zijn een tabernakel uit 1150 en een bisschops-troon uit 1098. En natuurlijk het graf van Sint Nicolaas in de crypte. De goedheilig man wordt zowel door katholieken als door Oosters-orthodoxen vereerd en daarom is naast het graf een Oosters-orthodoxe kapel gebouwd. De huizen, straten en pleinen in Bari Vecchia zijn prachtig opgeknapt en je kunt je nauwelijks meer voorstellen dat dit nog niet zo heel lang geleden een door misdaad geteisterde achterbuurt was. Het is wel nog steeds overduidelijk een volksbuurt en in de smalle straatjes hangt op veel plekken was te drogen. En niet alleen was, ook orecchiette, de typische pasta van Puglia, wordt in bakken op

straat gedroogd. Je raakt gemakkelijk de weg kwijt in de wirwar van straatjes, maar Bari Vecchia is niet groot, dus al snel kom je weer uit aan de rand van de wijk, aan zee of op de Corso Vittorio Emanuele II die de scheiding tussen de oude en de nieuwe stad vormt. Loop zeker ook over de stadswal die om de wijk heen ligt, vanaf hier heb je prachtige uitzichten op de zee en de stad.

Parel van Puglia

Het wordt de Parel van Puglia genoemd, het stadje Trani, zo'n vijftig kilometer ten noordwesten van Bari. Terecht. Ook hier is flink opgeknapt en gerestaureerd en de straatjes in het middeleeuwse centrum zien er dan ook piekfijn uit. Maar dé attractie van Trani is de grote >

Op de vismarkt in de oude haven prijzen vissers al bier drinkend luidkeels hun koopwaar aan, waaronder vissoorten die ik nooit eerder heb gezien

tegenover het Castello Svevo. Als we om 21 uur arriveren zit het restaurant nog niet erg vol, maar al snel daarna vullen de tafeltjes zich. Bij de entree staan bakken met verse vis en kreeften, uiteraard de specialiteit van het restaurant. Het eten is uitstekend en de sfeer heel aangenaam, de Barinezen die ons omringen stralen met verve uit dat ze van lekker eten houden. Het is er kortom een gezellige boel. Op de terugweg nemen we nog een kijkje op Piazza Ferrarese en de aangrenzende Piazza Mercantile. De bars en terrassen puilen uit, de voltallige jeugd van Bari lijkt zich hier vanavond verzameld te hebben. De sfeer is gemoedelijk en er wordt veel gepraat, gekeken, geflirt.

Sint Nicolaas

Voordat we zondagochtend Bari Vecchia bezoeken, gaan we langs de vismarkt bij de oude haven van de stad. Veel authentieker wordt het niet, hier zijn

bijzondere exemplaren van de menselijke soort te aanschouwen. De vissers prijzen al bier drinkend luidkeels hun koopwaar aan, waaronder allerlei vissoorten die ik nooit eerder heb gezien. Op de achtergrond slaat een man krachtig een octopus tegen een stenen rand, de klassieke manier om het beest mals en eetbaar te maken. Sfeer te over!

Het is van hier maar een korte wandeling naar Bari Vecchia. Zijn beeltenis zijn we al in diverse vormen tegengekomen, maar nu gaan we op zoek naar de kerk die aan hem is gewijd: Sint Nicolaas, beschermheilige van Bari. In de Basilica di San Nicola worden relieken van hem bewaard, door Barinese vissers in 1087 uit Myra (in het huidige Turkije) gestolen. Sinterklaas, de kerstman, de resten van de heilige om wie het daarbij gaat zijn hier te vinden.

De basiliek is de oudste Normandische kerk in Zuid-Italië en werd het voorbeeld voor de prachtige, ingetogen Apulisch-

Het haventje van Trani. Rechterpagina: een visser slaat een octopus mals; straatbeeld in Bari.

De witte kalksteen van de kathedraal steekt mooi af tegen het blauw van de Adriatische Zee en schittert in de meedogenloos schijnende zon

Dobberen op de Adriatische Zee; uitzicht vanaf het dakterras van Hotel Oriente. Rechterpagina: terrasjes in Trani; Teatro Petruzzelli.

kathedraal die op een plein aan zee ligt, een wat ongebruikelijke plek voor een kerk. De witte kalksteen steekt mooi af tegen het blauw van de Adriatische Zee en schittert in de meedogenloos

schijnende zon. Het plein voor de kerk is op dit uur bijna uitgestorven, maar als we even verder lopen komen we uit bij de haven, waar bezoekers flaneren over de boulevard en voor een ijsje of

drankje neerstrijken op een van de vele gezellige terrasjes. De charmante stad straalt welvaart uit en dat is eigenlijk nooit anders geweest. In de middeleeuwen was Trani een belangrijke haven voor het handelsverkeer met het Midden-Oosten en een grote rivaal van Bari. De fraaie palazzi zijn de getuigen van dit rijke verleden. Terug in Bari glijden de laatste zonne-

stralen langs de kilometerslange lungomare. Ook al is het zondag, het is aardig druk op straat. Wij duiken nog één keer de oude stad in om wat te eten. Overal zie je keuvelende stelletjes, families of vrienden lopen en op de pleinen spelen kinderen. Levendig, aantrekkelijk, charmant zijn de woorden die me te binnen schieten voor Bari Vecchia, dat zijn verleden definitief heeft afgeworpen. ♦

Tips & adressen

LOGEREN

♦ **Antica Masseria Jorche**
Ruime kamers en uitstekend eten in deze masseria op een landgoed met zwembad en tennisbaan. Een goed uitgangspunt voor het ontdekken van Zuid-Puglia. Contrada Jorche, Torricella, tel. +39 099 9573355, www.jorche.it.

♦ Hotel Oriente

Ideaal gelegen hotel, vlakbij de oude stad en de winkelstraten. Naast het operatheater van Bari en met een dakterras vanwaar je een prachtig uitzicht hebt over de stad. De kamers zijn prima. Corso Cavour 32, Bari, tel. +39 080 5255100, www.hotelorientebari.it.

ETEN & DRINKEN

♦ Sandrino

Bij deze kleine keten van gelaterie waarvan onder andere ook in Bari een vestiging te vinden is, is het kiezen uit bijzondere ijssoorten – zonder toevoegingen en conserveringsmiddelen – en andere lekkernijen.

Via Niccolò Tommaso D'Aquino 87, Taranto, www.gelateriesandrino.it.

♦ Trattoria Gatto Rosso

Prima eten voor een redelijke prijs in het 'nieuwe' deel van Taranto. De antipasto misto del mare is echt een aanrader! Via Cavour 2, Taranto, tel. +39 099 4529875, www.ristorantegattorosso.com.

♦ Al Pescatore

Uitstekend visrestaurant aan de rand van Bari Vecchia. Bij binnenkomst kunnen gasten eerst de verse producten uit zee bekijken alvorens te bestellen. Piazza Fed. II di Svevia 6, Bari, tel. +39 080 5237039, www.ristorantealpescatore-bari.com.

♦ La Locanda di Federico

Goed restaurant met veel streekgerechten in de oude stad van Bari. Vanaf het overdekte terras is het fijn mensen kijken op het plein. Piazza Mercantile 63, Bari, tel. +39 080 5227705, www.lalocandadifederico.com.
♦ **Hotel Restaurant Regia**
Prachtig gelegen luxe hotel-

restaurant met uitzicht op de kathedraal en de zee. Het terras is the place to be. Piazza Duomo 2, Trani, tel. +39 0883 584444, www.hotelregia.it.
♦ **Eataly**
De befaamde keten van winkels met kwaliteitseten heeft ook een (enorm) filiaal in Bari, gelegen aan

zee even ten noorden van het centrum. Je kunt er ook eten in een van de ristorantiini, die allemaal een eigen thema hebben. Lungomare Starita 4, Bari, tel. +39 080 6180401, www.eataly.it/blog/negozi-italia-bari.